

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VI. Deciditur quæstio appendix, an ad quodlibet opus meritorium
hominis fidelis prærequiratur actus Fidei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

gust. quæst. 2. ad Simplicianum verbis supra relatis. Atqui cognitio Dei habita ex creaturis non habetur libere, sed necessario, utpote evidens; evidentia enim necessitat intellectum ad assensum; non sic obscuritas Fidei, quæ propterea requirit piam affectionem: ergo dum concilia & Patres loquuntur de Fide, non loquuntur de ea cognitione Dei ex creaturis, sed de Fide stricta.

52. Secundo. Nam semper loquuntur de Fide innixa revelationi Dei, ut constat ex textu proxime relato Tridentij: ergo non de Fide lata, sed de stricta. Tertio. Nam hæc divisio Fidei strictæ & latæ est noviter adinventa, neque cognita à Sanctis Patribus; qui semper nomine Fidei intellexerunt illam, quæ habet pro obiecto formali autoritatem Dei revelantis.

CAPVT VI.

Deciditur questio appendix, An ad quodlibet opus meritorium hominis Fidelis prærequiratur actus Fidei?

SUMMARYM.

- Statuitur conclusio affirmativa. n. 53.*
- Proponuntur exempla ad maiorem explicationem n. 54.*
- Quomodo obiectum formale Fidei virtualiter contineatur in assensu ad obiectum materiale? n. 55.*
- Probatur conclusio per consequentiam, quæ colligitur ex testimonio Apostoli. n. 56.*
- Secunda probatio ex Sanctis Patribus. n. 58.*
- Tertia probatio ex Tridentina. n. 59.*
- Solvitur obiectio. n. 60. & 61.*

53. **V**eram cenfeo sententiam Cardinalis Lugo relati, quæ docet, nullum opus meritorium vitæ æternæ fieri, nisi procedat ex dictamine Fidei supernaturalis; ita ut neque opera hominis Catholici meritoria sint præmij supernaturalis, nisi procedant ex doctrina Fidei: Quod non sic intelligendum est, ut ad opus meritorium præmij supernaturalis sit omnino necessarium habere actualiter actum formalem Fidei, quo dicat, V.g. [Credo propter autoritatem Dei revelantis, elemosynam esse bonam, & Deo placentem.] sufficit enim, quod præcedat virtualiter actus Fidei.

54. Sicut enim Philosophus tenet conclusionem, quam didicit, licet non recordetur actualiter fundamenti, quo innititur conclusio; & sicut Mathematicus operatur ea, quæ didicit, licet actualiter immemor fundamenti; & sic in alijs scientijs: Ita qui in schola Fidei didicit, elemosynam esse operationem sanctam & placentem Deo; quia Deus sic revelavit; licet oblata occasione elemosynæ sit actualiter immemor revelationis Divinæ; operatur tamen ductus doctrina, quam didicit in schola Fidei Divinæ; & ita ea operatio procedit virtualiter ex actu Fidei, quia operatur ex dictamine, quod comparavit in schola Fidei.

55. Nam ut dixi supra. Præmissæ continentur virtualiter in conclusione tamquam causa in suo effectu, quando scilicet conclusio deducta fuit tempore antecedenti ex illis præmissis; & idem est de obiecto formali motivo intellectuali, quod antecederet determinavit ad actum iudicij. Sicut ergo cum Theologus reminiscitur conclusionis, immemor præmissarum, ex quibus elicit eam conclusionem; tunc

ea conclusio cōinet virtualiter præmissas: ita cum Fidelis, qui credidit mysterium Trinitatis ex determinatione autoritatis Dei revelantis; cum assentitur mysterio Trinitatis immemor revelationis; is assensus, quia est effectus autoritatis Dei revelantis cognitæ, hanc continet virtualiter.

56 Conclusio sic explicata probatur primo. Etenim apud S. Paulum in eo cap. 11. ad Hebr. hæc est bona consequentia: [Henoc placuit Deo; ergo habuit Fidem.] Et ex contextu totius capituli patet, S. Paulum loqui non de Fide habituali, sed de actuali. Nam ubi dixit: *Ante translationem enim, testimonium habuit, placuisse Deo; sine Fide autem impossibile est placere Deo.* Immediate subiungit: *Credere enim oportet accedentem ad Deum,* &c. *Credere* autem non significat Fidem habitualement, sed actum Fidei. Sed si aliquis Fidelis posset facere opera meritoria vitæ æternæ, quæ non procederent ex dictamine procedente à Fide, ea non esset bona consequentia: ergo nullus Fidelis potest facere opera meritoria vitæ æternæ sine dictamine procedente à Fide.

57. Probatur Minor. Opera meritoria vitæ æternæ placita sunt Deo: ergo si possent fieri absque dictamine procedente à Fide, non recte inferretur, dari actum Fidei, ex eo quod quis placeret Deo. Nam ubi unum potest esse sine alio, non recte inferatur ex illo.

Lugo. S. Amb. S. Leo. S. Prof. S. Aug. S. Cyril. Al. Pet. Diac. S. Tho. S. Greg. 58. Probatur secundo conclusio ex testimonijs Sanctorum Patrum, quæ congerit Lugo Card. ca disp. 12. in Lucam cap. 7. ait: *Misericordia præfertur (id est, præit) Fides, quia misericordia tunc habet meritum, si Fide procedente conferatur.* Et S. Leo S. Greg. serm. 6. in Quadrag. *De hoc tamen ca-*

lice (aquæ frigida) non frustra admonet Dominus, ut in nomine ipsius præbeatur; quia hæc, quæ per se sunt vilia, Fides efficit pretiosa. Et serm. 7. *Quod non ex Fidei procedit fonte, ad præmia æterna non pervenit.* Et S. Prosper lib. 1. de vocat. gent. cap. 24. *Ad hoc donari (Fidem) ut principium possit esse meritum.* Vide apud eundem Cardinalem varia testimonia S. Augustini, S. Cyrilli Alexandr. Petri Diaconi, S. Thomæ, & S. Gregorij Magni.

59. Probatur tertio. Nam, ut loquitur Concilium Trident. sess. 6. cap. 6. de Iustificat. *Fides est fundamentum & radix omnis iustificationis, sine qua impossibile est placere Deo.* Ex quo textu duo inferuntur. Primum quia nomine omnis iustificationis non intelligitur solum infusio gratiæ sanctificantis, sed intelligitur etiam omnis sancta operatio, quæ gratiam sanctificationis subsequitur. Secundum, sicut ex illis universalissimis verbis Pauli, *sine Fide impossibile est placere Deo,* inferimus, quod sine Fide impossibile est facere bona opera placita Deo, ita etiam idem debemus inferre ex ea universalissima locutione Concilij.

60. Objicies. Aliquæ virtutes sunt, quæ non reperiuntur expresse in Sacra Scriptura, sed solo rationis lumine docentur: sed exercitium harum virtutum est meritum vitæ æternæ: ergo opera virtutum possunt esse meritoria vitæ æternæ, etiam si non procedant ex dictamine dimanante à Fide.

61. Respondetur omiſſa Maiori, & concessa Minori, negando consequentiam; quæ quidem non servat formam syllogisticam. Et ratio est: quia quamvis aliquæ virtutes essent, quæ non constarent ex revelatis à Deo; in illis tamen operantur principia universalis Fidei, quæ præeunt & dirigunt ad operationes talium vir-

tutum. Est enim Fide sanctum, Deo placere opera virtutum supernaturalia: & ita ex hoc dictamine præeunte movetur Fidelis ad faciendum ea opera, quæ rationis ductu censet esse supernaturalia, & Deo placentia.

DISERTATIO XVII.

An sit peccatum lethale iuramentum de mendacio leui?

CAPVT I.

Deciditur quæstio circa iuramentum assertorium.

SYMMARIUM.

Refertur propositio damnata. n. 1.

Damnatio est conformis sententiæ omnium Theologorum. n. 2.

Respectu iuramenti mendacium leve est materia gravis; & quare? n. 3.

Obiectio solvitur. n. 4.

Quomodo intelligendus sit S. Augustinus dum dicit mendacium iocosum non esse proprie mendacium? num. 5.

1. **V**igesima quarta propositio ex damnatis hæc est: *Vocare Deum in testem mendacij levis non est tanta irreverentia, propter quam velit, aut possit damnare hominem.* Et quidem iuramentum assertorium falsum, quamvis de materia levissima, aut iocosa, esse peccatum lethale, res est adeo clara, & evidens, ut mirandum sit, eam assertionem cadere potuisse in mentem alicuius hominis mediocriter docti.

2. Et quidem P. Suarez tom. 2. de Religione tract. 5. lib. 3. cap. 4. ex-

hausit, quidquid super hac materia potest differi. Et num. 2. sic ait: [Communis, & certa sententia est, omne assertorium periurium, de quocumque mendacio sit, etiam levissimo, esse peccatum mortale, & ita nunquam posse fieri veniale ex levitate materia:] Et pro hac conclusione citat S. Thomam 2. 2. quæst. 98. art. 3. ad 2. & omnes Theologos expresse asserentes periurium esse posse peccatum veniale, dumtaxat ratione subreptionis, sive (quod idem est) defectu plenæ advertentiæ.

3. Rationem reddit: quia respectu iuramenti, omne mendacium, quamvis levissimum est materia gravis. Quam positionem multis probat num. 3. & præcipue illis verbis: [Licet in homine affirmare mendacium iocosum, sit levis culpa; tamen in Deo dicere levissimum mendacium, esset summa imperfectio; quia eo ipso amitteret eminentiam primæ veritatis: ergo qui Deum affert in testem mendacij etiam minimi, maximam iniuriam illi irrogat, & quantum est ex se, privat illum sua infallibili veritate, & consequenter tacite protestatur, vel Deum non omnia scire; vel non esse summe bonum, cum mentiri possit.]

4. Solvit deinde P. Suarius, quæ incontrarium obijci possunt. Nam Angelus verb. *Periurium*. Refert Goffredum asseruisse, periurium iocosum esse peccatum veniale; & quavis Angelus dicat, oppositum esse tutius, tamen ipse ait, posse defendi eam opinionem Goffredi, quia mendacium iocosum non est proprie mendacium, ut sentire videtur S. Augustinus relatus in cap. *Quod autem*. 22. q. 2. & videtur etiam id asserere Glossa in cap. *Num. 5. Nunc*. 25. dist. Videtur etiam favere Scotus in 3. dist. 39. art. 1. asserens, periurium leve non esse peccatum mortale.

Sed